

אב תשפ"א

יולי 2021

אל: מפקחים כוללים, מנהלי בתי הספר, רכזים ומורים ל"גאוגרפיה – אדם וסביבה" בחטיבות הביניים
מאת: אלי דורי, מנהל תחום דעת (מפמ"ר) "גאוגרפיה – אדם וסביבה" ו"מולדת, חברה ואזרחות"

שלום רב,

הנדון: חוזר מפמ"ר ל"גאוגרפיה – אדם וסביבה" התשפ"א/ב/2 לחטיבות הביניים

בחוזר זה:

- א. [דברי פתיחה](#)
- ב. [שם המקצוע ומהותו "גאוגרפיה - אדם וסביבה"](#)
- ג. [תוכנית הלימודים ב"גאוגרפיה - אדם וסביבה" בשנת הלימודים תשפ"א/ב](#)
- ד. [חומרי לימוד ויחידות הוראה](#)
- ה. [סייבר גיאוגרפי בחטיבות הביניים](#)
- ו. [אוריינות מדעית](#)
- ז. [למידה חברתית-רגשית](#)
- ח. [לומד עצמאי](#)
- ט. [בין תחומיות ורב תחומיות בהוראת "גאוגרפיה-אדם וסביבה"](#)
- י. [חידון "גאוגרפיה אדם וסביבה" בישראל](#)
- יא. [הסיור הלימודי](#)
- יב. [הוראת "גאוגרפיה – אדם וסביבה" בעזרת מאגרי מידע מתקשבים](#)
- יג. [מפת ישראל](#)
- יד. [המכבייה ה-21](#)
- טו. [פיתוח מקצועי למורים](#)
- טז. [דרכי התקשרות](#)

א. דברי פתיחה

שנת הלימודים תשפ"ב בפתח, וזו ההזדמנות להודות לכולכם על צליחת שנה מאתגרת שחווינו בתשפ"א בשל מגיפת הקורונה. שנה שבה הייתה לכל אחת ואחד מכם ההזדמנות לשנות ולטייב תהליכי הוראה למידה והערכה, נוכח המצב והלמידה האחרת מזו אליה הייתם מורגלים.

הלמידה מרחוק, שכללה שילוב כלים דיגיטליים בלמידה סינכרונית וא-סינכרונית, אפשרה לכם להעצים את ההוראה והלמידה בחדשנות, ביצירתיות ובנכונות ללמידה מתמדת, תוך רצון לשמר את איכות ההוראה והקשר האישי עם התלמידים באופן מיטבי ותוך שיתופיות רבה בקרב המורים.

המדריכים והמורים, היו בקשר שוטף, פורה, מפרה ותומך בקהילת מורי "גאוגרפיה אדם וסביבה" בפורומים ובמדיות השונות, אשר שימשו פלטפורמה ליצירת מאגר רעיונות בלתי נדלה שכלל שפע של סביבות למידה, שיעורים מצולמים ומוקלטים וחומרי למידה והערכה בסביבות שיתופיות.

"גאוגרפיה - אדם וסביבה" הינו מקצוע המצריך חשיבה מרחבית ומקנה ידע, מיומנויות וערכים להבנת תופעות ותהליכים מקומיים ועולמיים באמצעות ניתוח ההקשרים הגאוגרפיים שלהם.

ללימודי תחום הדעת חשיבות רבה - המקצוע מחזק את ערכי אהבת הארץ והסביבה, מפתח מודעות לערכי שמירת הסביבה והנוף, מטפח ערכים חברתיים והומניים, מעודד לאזרחות פעילה ומטפח את הסקרנות והעניין את המעורבות בקהילה ואת חשיבה הביקורתית. כל זאת תוך פיתוח כישורי חשיבה מסדר גבוה, מחשבה עצמאית ויוזמה, למידה בדרך החקר והתאמת תהליכי ההוראה-למידה-הערכה למיומנויות של המאה ה-21.

תחום הדעת 'גאוגרפיה - אדם וסביבה' הוא למעשה 'החיים עצמם'. מקצוע זה מאוד רלוונטי, אקטואלי ודינמי ונותן כלים להתבוננות ולהבנה של יחסי הגומלין אדם וסביבה - מהמקומי ועד הגלובלי ומעודד את התלמיד להפוך לאזרח יודע יותר מבין, מודע, בוחן, חושב, מנתח ובעיקר מעורב.

בשנת הלימודים תשפ"ב נמשיך במסגרת לימודי 'גאוגרפיה - אדם וסביבה' לקדם שינויים בדרכי הוראה, למידה והערכה ולעקוב אחר האירועים המשתנים המתרחשים בארץ ובעולם.

נעמיק ונבסס את ההוראה ההיברידית נוכח המציאות המשתנה, נגביר את למידת העמיתים והפיתוח המקצועי באופן רלוונטי, נעניק כלים להתמודדות עם ההערכה הבית ספרית ונשים דגש על למידה חברתית רגשית.

אני נכנס השנה לתפקיד מפמ"ר 'גיאוגרפיה - אדם וסביבה' ו'מולדת חברה ואזרחות' בשליחות גדולה. אני מאמין שכל אחד ואחת מהמורים והמורות בתחום הדעת שלנו הם שגרירים של המקצוע ויכולים להוביל למינוף תחום הדעת.

ברצוני לאחל לכל המפקחים המנהלים, המורים ולכל השותפים לדרך שנה טובה, שנת בריאות טובה, שנת התחדשות, ובעיקר שנה של עשייה פורייה ומעצימה והנאה בעבודה.

ב. שם המקצוע ומהותו - "גאוגרפיה - אדם וסביבה"

החל משנת הלימודים תשע"ו הוסב שם המקצוע ל"גאוגרפיה - אדם וסביבה" בכיתות ה' - י"ב. שינוי זה התאים לשינויים בעשורים האחרונים בהם הלך וגדל העיסוק בנושא הקיימות על היבטיו הערכיים סביבתיים- חברתיים מרחביים. תוכניות הלימודים בתחום הדעת בונות תשתית ידע להבנת נושא הקיימות ופיתוח בר קיימה תוך טיפוח מודעות, אכפתיות, אחריות ומעורבות אצל הלומדים לחשיבות שמירת הסביבה, למתרחש במרחב היישובי והטבעי ולעידוד למחויבות ולמעורבות פעילה בהווה ובעתיד. [פרטים בחוזר מנכ"ל](#).

ג. תכנית הלימודים ב"גאוגרפיה - אדם וסביבה" בשנת הלימודים תשפ"ב

תוכנית הלימודים ב"גאוגרפיה אדם וסביבה" בחטיבות הביניים היא חובה ומוגדרת כחלק מאשכול מקצועות היסוד מורשת, חברה ורוח (על פי תוכנית [הגמישות הניהולית](#), תשפ"א).

הנושאים ללמידה ולהוראה בחטיבות הביניים:

כיתה ז' - "האדם וסביבתו - כפר עולמי"

כיתה ח' - "מדעי כדור הארץ" (גיאוגרפיה פיזית)

כיתה ט' - "ישראל - אדם, חברה וסביבה"

אנו מקווים כי שנת הלימודים תשפ"ב תחל בלמידה פיזית בבית הספר, יחד עם זאת ומניסיון העבר, יתכן ונדרש לחזור לפרקים ללמידה מרחוק נוכח מצב התחלואה המשתנה.

מיקוד ההוראה והלמידה - לקראת שנת הלימודים תשפ"ב הוכן מיקוד ההוראה והלמידה והנושאים להרחבה על פי התקדמות הלמידה, במטרה לאפשר למידה משמעותית וצמצום פערים לימודיים בעקבות תקופת מגפת הקורונה. מובן שבשל חשיבות כלל הנושאים בתוכנית הלימודים, כולל אלו שלא נכללו במיקוד, חשוב להתקדם בלמידה על פי המצב בכתות.

[מיקוד הלמידה ב"גאוגרפיה-אדם וסביבה" בתשפ"ב](#).

ארגון נושאי הלימוד במיקוד כולל שני מעגלי הוראה-למידה:

[מעגל ראשון](#) - נושאים ומושגים כחובה ללימוד.

[מעגל שני](#) - נושאים שלא נכללו במיקוד לבחירה והרחבה, אם יותר זמן, על פי החלטת המורה ועל פי המדיניות הבית ספרית.

ד. חומרי למידה יחידות הוראה

על מנת שההוראה תמשיך להיות מקצועית ואיכותית, הוכנו לעזרת המורה במרחב הפדגוגי בפורטל לעובדי הוראה, מאגר של [שיעורים מצולמים](#) ומצגות נלוות, חומרי למידה מתוקשבים הכוללים פעילויות אינטראקטיביות והצעות לפעילויות. כל אלה נועדו לסייע למורים להוראה איכותית ורלוונטית בתחום הדעת בכלל ובעת הצורך בלמידה מרחוק בפרט. חשוב לציין כי המרחב הפדגוגי הוא מאגר המתעדכן כל הזמן.

ההצעות לפעילויות וחומרי למידה מצויים על פי נושאים בקישורים הבאים:

- [תיק תוכניות לימודים – הכולל את פירוט הנושאים הידע, המיומנויות והערכים וכן קישור לחומרי הוראה, למידה והערכה.](#)
- [המרחב הפדגוגי – שפע של חומרי הוראה מתוקשבים מגוונים יחידות הוראה, ממוינים על פי הנושאים בתוכנית הלימודים](#)
- [מאגר פרקטיקות להוראה איכותית](#)

יחידות הוראה

שימו לב לאחרונה עלו למרחב הפדגוגי יחידות הוראה חדשות ומעודכנות במחולל הוראה דיגיטלי. יחידות ההוראה "יושבות" על גבי פלטפורמה דיגיטלית חדשנית, ובנויות על פי נושאי תוכנית הלימודים בגאוגרפיה-אדם וסביבה. כל יחידת הוראה כוללת סדרה של כחמישה שיעורים הבנויים סביב [רעיונות גדולים מרכזים](#). מורים ומדריכים מומחים בתחום הדעת בונים את היחידות המציעות פרטי הוראה לכל שיעור ונותנים רעיונות והשראה להוראה מעשירה. בכל פריט הוראה מוטמעות מיומנויות מרכזיות שאנו מבקשים להקנות לתלמידים, ערכים שהלימוד מזמן עיסוק בהם והצעות לפרקטיקות מגוונות להוראה. אתם מוזמנים לבחור, לפי [שיקול דעתכם](#), את המתאימים ביותר לתלמידים שלכם. לצד יחידות ההוראה עומד לרשותכם מחולל הוראה אליו תוכלו לגרור את הפריטים שבחרתם, לערוך אותם ולהוסיף חומרים נוספים לפי שיקול דעתם (חומרי מקור, סרטונים הפעלות ועוד) ולהפוך אותם לשיעורים מסוגים שונים: פנים אל פנים לצד שיעורים מקוונים ללמידה מרחוק סינכרונית וא-סינכרונית. את השיעורים שהכנתם תוכלו לשמור בסביבה אישית שלכם ולחזור אליהם בכל עת. יחידות ההוראה המתוקשבות שמות דגש על הוראה פדגוגית מיטבית וכוללות ידע רלבנטי, מיומנויות גנריות וגאוגרפיות וערכים. היחידות מהוות בסיס רחב לגמישות המורה וכוללות רעיונות גדולים והצעות מגוונות ללמידה ולהערכה. יחידות ההוראה מתאימות להוראה בכיתה וללמידה מרחוק.

מחולל ההוראה הדיגיטלי מציע שילוב של מיומנויות, ערכים ופרקטיקות שבהם כדאי להשתמש להוראת היחידה בכיתה לפי יעדי השיעור. יחידות ההוראה שתשמרו יוצגו באזור האישי במרחב הפדגוגי. בכל עת תוכלו לערוך את השיעור, לשתף אותו וליצור שיעורים נוספים.

קישור למדריך השימוש במחולל ההוראה **ואיתור עצמי של יחידות הוראה** ב"גיאוגרפיה אדם וסביבה" על פי שכבת הגיל והנושאים בתוכניות הלימודים.

ה. סייבר גאוגרפי בחטיבות הביניים

שילוב **מסלול הסייבר הגאוגרפי** בכיתות ז'- ט' הוא חידוש פדגוגי, המכוון להעמקת הלמידה המרחבית תוך שימוש, ניתוח ויישום מידע של נתונים ומפות מהמרחב האינטרנטי במערכות מידע גאוגרפיות (ממ"ג – GIS)

בעקבות הצלחת המסלול בחטיבות העליונות, שהחל לפני חמש שנים בשיתוף פעולה בין הפיקוח על הוראת "גאוגרפיה אדם וסביבה" לבין חיל המודיעין, הוחלט לעודד את הוראת הסייבר הגאוגרפי גם בחטיבות הביניים. מסלול הסייבר הגאוגרפי מכוון להכשיר את הלומדים ללמידה אינטראקטיבית במערכות מידע גאוגרפיות GIS, ומתאים במיוחד ללמידה מרחוק.

לצורך כך נכתבו חומרי עזר למורים ופעילויות לתלמידים, מתנהלת השתלמות בחופשת הקיץ ותפתחנה השתלמויות במהלך השנה.

ו. אוריינות מדעית טכנולוגית

בתוכנית הלימודים בגאוגרפיה אדם וסביבה בכיתה ח' נלמד הנושא "מדעי כדור הארץ - גאוגרפיה פיזית" אנו מכוונים להעמקת **האוריינות המדעית הטכנולוגית** בתהליכי הלמידה ובתהליכי ההערכה בהתאמה למבחנים הבינלאומיים. בשנת הלימודים תשפ"ב תפורסמה במרחב הפדגוגי יחידות הוראה ובהן יושם דגש על אוריינות מדעית טכנולוגית בתכנים הנלמדים בגאוגרפיה פיזית – מדעי כדור הארץ. כמו כן, במרחב הפדגוגי קישורים **למשימות אורייניות מתוקשבות** המדגישות אוריינות מדעית טכנולוגית.

בשנת הלימודים התשפ"ג, 2023 מתוכנן להתקיים המבחן הבין-לאומי מבחן פיזה שיכלול גם את תחום "מדעי כדור הארץ" לתלמידים שידגמו בכיתות ט'-י'.

ז. למידה ערכית וחברתית-רגשית

בבסיס מדיניות דמות הבוגר/ת עומדת התפיסה כי תהליך החינוך וההוראה כולל בתוכו ידע, מיומנויות וערכים. שילוב ערכים ומיומנויות חברתיות-רגשיות מחזק את הלמידה ויוצר תהליכים של צמיחה אישית, רגשית וערכית. השנה החולפת, בה התמודדנו עם מגפת הקורונה, העלתה על סדר היום בעוצמה חזקה במיוחד את הצורך בלמידה רגשית-חברתית ובדיון בסוגיות ערכיות וחברתיות. הלמידה הרגשית-חברתית יכולה לפתח אצל הלומד/ת ערכים ומיומנויות תוך אישיות של: הכוונה עצמית ומודעות עצמית וערכים ומיומנויות בינאישיות של: מודעות חברתית, התנהלות חברתית ואוריינות גלובלית (מעורבות ויוזמה חברתית ופתיחות תרבותית).

הנחת היסוד שלנו היא כי תהליך הלמידה והתוכן הלימודי מעוררים בקרב המלמד/ת והלומד/ת תחושות, רגשות, אסוציאציות, חוויות אישיות ודילמות ערכיות, המשפיעות עליו/ה ועל הלמידה. שילוב ערכים ולמידה רגשית-חברתית צריכים להיות חלק בלתי נפרד מההוראה בכיתות. זאת על מנת שהתלמידים יבטאו את הרגשות והמחשבות המתעוררים בהם במפגש עם החומר הנלמד, יבררו את הערכים, הכישורים והמיומנויות, הנגזרים מהתוכן הנלמד, ויבדקו כיצד יוכלו לחזק בתוכם וליישם בחייהם את אותם ערכים וכישורים. בקרוב יפורסמו מחוונים לשילוב ערכים ומיומנויות תוך אישיות ובינאישיות בתחומי הדעת.

לקריאה נוספת - [שילוב למידה חברתית-רגשית וערכים בתחומי הדעת](#).
[דוגמאות לשילוב למידה ערכית וחברתית-רגשית בהוראת "גיאוגרפיה אדם וסביבה"](#).

ח. לומד עצמאי

מדיניות הלמידה של משרד החינוך בשנת תשפ"ב מגדירה כמטרה מרכזית את כינונה וטיפוחה של יכולת למידה עצמאית. למידה עצמאית מבוססת על שלוש הנחות יסוד :

- התלמידים חייבים להיות פעילים על מנת להבין באמת את מה שהם לומדים.
- רכישת מיומנויות למידה עצמאיות הכרחית הן להבנה והן להמשך התפתחות אישית ומקצועית לאורך החיים.

- הלמידה העצמאית חייבת להתבצע בתוך ההקשר הרחב של הידע הגאוגרפי.
- מעבר ללמידה עצמאית ברמות שונות מסמן מחדש את תפקידו המרכזי של המורה במסגרת התהליך – כמנחה ומלווה תהליכים של בניית הבנה. במהלך שנת הלימודים הקרובה, הטמעת הלמידה עצמאית תבוא לידי ביטוי בפיתוח המקצועי ובהצעות לדרכי הערכה מותאמות.

אנו ממליצים לצוותי ההוראה לתכנן מראש באיזה שלבים של הלמידה ישולבו מתודות של למידה עצמאית.

[דוגמאות ללמידה עצמאית בגאוגרפיה אדם וסביבה וחשיבותה.](#)

ט. בין תחומיות ורב תחומיות בהוראת גאוגרפיה-אדם וסביבה
למידה בין תחומית ורב תחומית¹ מאפשרת להרחיב את היריעה, לגוון את ההוראה והלמידה ולהעשיר את עולמם של התלמידים. [תוכנית גפ"ן](#) לחטיבות הביניים מעודדת את צוות ההוראה לבנות תוכניות בין תחומיות ורב תחומיות.

מדריכי "גאוגרפיה אדם וסביבה" יסייעו למורים לבנות תוכניות בית ספריות הכוללות גם למידה רב ובין תחומית. מייד לאחר החגים נפרסם חוברת ובה מבחר הצעות לשיתופי פעולה בין תחומי הדעת שונים. בינתיים תוכלו להיעזר לדוגמא בתוכנית:

- היסטוריה, אזרחות וגיאוגרפיה: מפה ולשם - <https://www.migration.cet.ac.il/>
- בקרוב תפורסמנה יחידות הוראה בינתחומיות ורב תחומיות במרחב הפדגוגי

י. חידון "גאוגרפיה – אדם וסביבה" בישראל

בשנת הלימודים תשפ"ב יתקיים חידון גאוגרפי לתלמידי חטיבות הביניים במתכונת חדשה. פרטים יפורסמו בשולחן המפמ"ר ובמרחב הפדגוגי.

י"א. הסיור הלימודי

הסיור הלימודי על מרכיביו השונים הוא אחת מאבני היסוד של ההוראה המשמעותית ב"גאוגרפיה – אדם וסביבה". מומלץ, עד כמה שניתן, כי הלימודים ישולבו למידה חוץ כיתתית וסיורים בסביבה הקרובה והרחוקה כחלק מהתהליך הלימודי הרציף. [הצעות שונות לשילוב](#)

[סיורים במהלך ההוראה](#)

¹ להבהרת המושגים והרציונל, ראו – הפורטל הפדגוגי:

<https://pop.education.gov.il/mechnanim-mitztaynim/magar-homrey-horaa/lemida-rav-yhomit>;

ד"ר עדי קדרון, חשיבה בינתחומית:

<http://education.academy.ac.il/SystemFiles/Adi%20Kidron.pdf>

י"ב. הוראת "גאוגרפיה – אדם וסביבה" בעזרת שיעורים ומאגרי מידע מתוקשבים

שימוש במאגרי מידע מתוקשבים עוזר בקידום הוראת המקצוע ומרחיב את הידע וההבנה המרחביים. קיימים היום אתרים רבים המתארים ומתעדכנים כל העת ובהם תופעות ותהליכים גאוגרפיים המשתנים במרחב כמו: מפות מקוונות, צילומי אוויר ועוד. כל אלה מאפשרים להקנות ללומדים מידע, יכולת חשיבה ושליטה בדרכי מחקר ובמיומנויות המסייעים בהבניית הידע והחשיבה המרחביים. דוגמאות:

▪ **GOVMAP** : הפורטל הגאוגרפי הלאומי של המרכז למיפוי ישראל: המרכז למיפוי ישראל (מפ"י) פיתח אתר שבו מוצגים נושאים גאוגרפיים שונים באמצעות מפות. על מפת בסיס ניתן להעלות שכבות של נושאים נבחרים. השרת החדש מכיל רכיבים חדשים בעיקר בתחום האזור האישי אשר מאפשר הכנת שכבות ע"י המשתמש.

▪ Google Earth web & Google Maps & Google Street view : האתרים מכילים שכבות רבות של מידע גאוגרפי רלבנטי לתהליך הלמידה כגון: גבולות, אתרים, תמונות, מפות. התוכנה מאפשרת לראות את פני כדור הארץ בתלת מימד ו"לטייל" במקומות שונים. באמצעות תוכנה זו אפשר לעקוב אחרי אירועים "בזמן אמת" כמו שיטפונות, שריפות, התפרצויות הרי געש. כמו כן ניתן להוסיף עם התלמידים שכבות מידע למפות בעזרת האתרים :
▪ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מרכז המידע של הבנק העולמי, Google Data Explorer ועוד.

י"ג. מפת ישראל

לקראת שנת הלימודים התשפ"ב אנו חוזרים ומדגישים את החשיבות שיש ללימוד המפה של ישראל במסגרת לימודי ה"גאוגרפיה – אדם וסביבה". הידע וההבנה של תופעות ותהליכים ברמה העיונית, חייבים להיות מלווים בהכרה של מפת הארץ: האזורים הטבעיים והנופים, הגבולות, היישובים ועוד. אנו מאמינים כי לימוד "גאוגרפיה אדם וסביבה" בדרך זו יתרום לחיזוק הזיקה של התלמידים למדינת ישראל. מפת ישראל לתלייה בכיתה ו/או לשימושם של תלמידים ניתן לרכוש במרכז למיפוי ישראל. במקרה של רכישת מפות ממקור אחר, יש להקפיד על כך שהן מבוססות על מסד הנתונים של המרכז למיפוי ישראל.

הצעות לפעילויות ללימוד ולתרגול השימוש במפת ישראל מפורסמות במרחב הפדגוגי.

י"ד. המכבייה ה-21

המכבייה ה-21 תיערך בארץ בימים י"ג-כ"ז בתמוז התשפ"ב, 12-26 ביולי 2022, וצפויים להשתתף בה למעלה מ-10,000 ספורטאים. בתי הספר נקראים לעסוק בנושא במסגרות שונות כדי לשתף את תלמידי מערכת החינוך בישראל ברעיון המכבייה ובערכיה. למטרה זו, המזכירות הפדגוגית מגבשת תוכניות מגוונות המשלבות את הנושא בתחומי דעת שונים. תוכניות אלה והפעילויות המוצעות בהן יפתחו צוהר להעמקה בנושאים הקשורים לאירועי המכבייה בעבר ובהווה. מומלץ לשלב בהוראת תחום הדעת בתשפ"ב מידע ומיפוי שכבות מידע על אודות מדינות המוצא של משתתפי המכבייה באמצעות Google Earth, Google maps.

ט"ו. פיתוח מקצועי למורים

בשנת הלימודים התשפ"ב יכלול הפיתוח המקצועי למורים כנסים והשתלמויות ארציות ומחוזיות. הפיתוח המקצועי חיוני לכל המורים כדי להתמקצע בכל הקשור ללמידה מרחוק, להתעדכן במידע גיאוגרפי, בפרויקטים שונים המתקיימים במהלך שנת הלימודים ובנושאים נוספים הקשורים בהוראת "גיאוגרפיה – אדם וסביבה" בבתי הספר. פרטים לגבי ההשתלמויות לפיתוח מקצועי והכנסים ודרכי הרישום יפורסמו [באתר "משולחן המפמ"ר"](#). להלן פירוט מההשתלמויות והכנסים הצפויים להתקיים:

- **השתלמות ארצית - פורומים וכנס קיץ**
- **השתלמויות ארציות מקוונות "איחוד מול ייחוד":**
 - למידה בדרך החקר
 - פדגוגיה דיגיטלית מיטבית מקרוב ומרחוק
- **השתלמות מורים מובילים בבתי הספר היסודיים העל יסודיים - קמפוס בבית יציב.**
- **מועדוני מורים יתקיימו במרכזי פסג"ה במחוזות. פרטים אצל [המדריכים המחוזיים](#).**
- **כנס האגודה הגיאוגרפית – יתקיים בחג החנוכה**
- **כנס לחינוך סביבתי – בחופשת הפסח**
- **כנס החלל והיקום**
- **השתלמויות למובילי הסייבר הגאוגרפי - מתחילים, מתקדמים**

* יתכנו שינויים

ט"ז. דרכי התקשרות

במהלך השנה מתפרסמות הודעות חשובות בנושאים שונים הקשורים באופן ישיר להוראת המקצוע. המידע מתפרסם באתרים של משרד החינוך ובאתרים אחרים, וכן מופץ מידע ומתנהל שיח ברשימת תפוצה בדואר האלקטרוני כמפורט להלן:

- **אתר המזכירות הפדגוגית**
- **אתר משולחן המפמ"ר להוראת "גיאוגרפיה – אדם וסביבה" במשרד החינוך:**
באתר "משולחן המפמ"ר" תמצאו את כל המידע שיוצא מטעם הפיקוח על הוראת המקצוע: חוזרי המפמ"ר, פרטים על ההשתלמויות, צוותי הדרכה ועדכונים בנושאים שונים – "מה חדש". כמו כן ניתן לפנות דרכו ישירות למנהל תחום הדעת (מפמ"ר). חוזרי המפמ"ר יפורסמו ב"שולחן המפמ"ר", **ולא ישלחו לבתי הספר.**
- **רשימת התפוצה של מורי "גיאוגרפיה – אדם וסביבה" בדואר האלקטרוני.**
רשימת תפוצה זו מאפשרת שיח חופשי בין כל המנויים באתר. רשימה זו כוללת מאות מורים ואנשי אקדמיה מכל רחבי הארץ, ומתנהל בה רב שיח מתמיד בכל הקשור להוראת המקצוע.
[הצטרפות לרשימת התפוצה](#)

**חשוב כי כל המורים יהיו מחוברים לרשימת התפוצה
וייכנסו באופן קבוע ל"מה חדש" בשולחן המפמ"ר במרחב הפדגוגי**

המדריכים ל"גיאוגרפיה – אדם וסביבה" ישמחו לעמוד לרשותכם בכל שאלה

בברכת

שנת לימודים פורייה

אלי דורי

מפמ"ר "גיאוגרפיה – אדם וסביבה" ו"מולדת, חברה ואזרחות"